



Nationaal Archief
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Nummer archiefinventaris: 2.27.01.01

Inventaris van het archief van de Raad voor Sociale Aangelegenheden in Indonesië, 1954-1958

Auteur: L.J. v.d. Post

Nationaal Archief, Den Haag 1974

Copyright: cco

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Voorgeschiedenis.....	7
Instelling, ontwikkeling, opheffing.....	7
Structuurschema:.....	9
Overzicht van functie en plaats van ambtenaren.....	9
Overzicht van commissies en instellingen.....	11
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	12
Lotgevallen.....	12
Eerste ordening.....	12
De verwerving van het archief.....	13
Inhoud en structuur van het archief.....	14
Selectie en vernietiging.....	14
Verantwoording van de bewerking.....	15
Ordening van het archief.....	15
Verwant materiaal.....	17
Verwante archieven.....	17
Overzicht van geraadpleegde bronnen.....	17
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	19
I. Stukken van algemene aard.....	19
II. Stukken van bijzondere aard.....	20
A. Betreffende het orgaan.....	20
1. Algemeen.....	20
2. De organisatie.....	20
3. De financiën.....	21
4. De materiële voorzieningen.....	21
5. De personeelszaken.....	22
B. Stukken betreffende de samenstelling van Colleges van Advies en Bijstand en afschriften van hun vergaderstukken.....	23
1. Het Centraal College van Advies en Bijstand.....	23
2. De plaatselijke Colleges van Advies en Bijstand.....	23
a. Bandoeng.....	23
b. Bogor.....	23
c. Djakarta.....	23
d. Malang.....	24
e. Semarang.....	24
f. Soerabaja.....	24
C. Het sociale werk in Indonesië en contacten met aanverwante instellingen.....	24
D. Betreffende de taak.....	25
1. "De nationaliteitskeuze en vreemdelingen.....	25
2. De arbeidsbemiddeling.....	26
3. De ondersteuning en kledingverstrekking.....	26
4. De emigratie en repatriëring.....	27
5. Onderwijsaangelegenheden.....	28
6. Het subsidiëren van instellingen.....	29

a. Bejaardentehuizen.....	29
b. Kindertehuizen.....	29
c. Ziekenhuizen.....	29
7. Varia.....	29
III. Documentatie.....	30
Bijlagen.....	31
Beknopt overzicht van de sociale zorg voor minvermogende Nederlanders in Indonesië en het verloop van de repatriëring van Nederlanders uit Indonesië naar Nederland, 1800 - 1954.....	31
Periode 1800 - 1949.....	31
Periode 1949 - 1952.....	32
Periode 1952 - 1954.....	33
Lijst van gebruikte afkortingen.....	33

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Raad voor Sociale Aangelegenheden in Indonesië

Periode:

1954-1958

Archiefbloknnummer:

X23921

Omvang:

2.20 meter; 132 inventarisnummers.

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften.

Archiefbewaarplaats:

Nationaal Archief, Den Haag

Archiefvormers:

Raad voor Sociale Aangelegenheden in Indonesië

Samenvatting van de inhoud van het archief:

De Raad voor Sociale Aangelegenheden werd in 1954 in het leven geroepen met een coördinerende taak ten aanzien van alle werkzaamheden met betrekking tot de sociale zorg van minvermogende Nederlanders. Aan de Raad werden tevens toevertrouwd alle werkzaamheden op het gebied van emigratie, arbeidsvoorziening en onderwijs.

Het archief van de Raad bevat o.a. agenda's en notulen van vergaderingen, stukken betreffende de organisatie en de opheffing van de Raad, financiële stukken, stukken betreffende de samenstelling van Colleges van Advies en Bijstand en afschriften van hun vergaderstukken, stukken betreffende het sociale werk in Indonesië en contacten met aanverwante instellingen. Verder zijn er stukken betreffende de ondersteuning van behoeftige Nederlanders, de emigratie en repatriëring, het onderwijs en het subsideren van instellingen als ziekenhuizen en bejaarden- en kindertehuizen.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. U maakt een profiel aan op www.gahetna.nl, en logt vervolgens in;
2. Via de archiefinventaris (alleen de beschrijvingen met **rode** nummers) selecteert u het gewenste archiefstuk door op de knop '**Reserveren**' te klikken;
3. In het volgende scherm geeft u aan op welke dag u het archiefstuk wilt inzien;
4. Indien u zich bevindt in de studiezaal en een tafelnummer heeft ontvangen kunt u dit nummer vermelden. Als u geen tafelnummer heeft kunt u tafelnummer 777 laten staan;
5. Vervolgens bevestigt u uw reservering door deze te versturen.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Raad voor Sociale Aangelegenheden in Indonesië, nummer toegang 2.27.01.01, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Raad Sociale Aangelegenheden Indonesië, 2.27.01.01, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

VOORGESCHIEDENIS

De sociale zorg voor minvermogende Nederlanders in Indonesië werd, voordat het Ministerie van Maatschappelijk Werk deze in 1954 overnam, behartigd door de Sociale Afdeling van het Hoge Commissariaat te Djakarta, van het Ministerie van Buitenlandse Zaken.¹ De toename van het aantal verzoeken om hulp en steun voor versnelde repatriëring, na de soevereiniteitsoverdracht op 27 december 1949, bracht zoveel extra werk met zich mede, dat de omvang van dit apparaat niet langer voldoende werd geacht.

Tijdens de kamerdebatten bij de behandeling van de begroting 1954, over het vraagstuk van de Indische Nederlanders, werd door het lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, drs. Th.M.J. de Graaf, een motie van orde ingediend. In deze motie werd de wenselijkheid geuit een spoedige totstandkoming van een nieuwe organisatievorm voor hulpverlening aan minvermogende Nederlanders in Indonesië te bewerkstelligen. Deze organisatie zou onder de directe verantwoordelijkheid van het Ministerie van Maatschappelijk Werk moeten functioneren. De motie werd in de Tweede Kamer met grote meerderheid van stemmen aangenomen.²

INSTELLING, ONTWIKKELING, OPHEFFING

Op grond van de beschikking van 6 mei 1954 nr 292, van het Kabinet van het Ministerie van Maatschappelijk Werk werd aan het Hoge Commissariaat te Djakarta door het Ministerie van Maatschappelijk Werk, na verkregen instemming van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, een Attaché voor Sociale Aangelegenheden toegevoegd, die onder de rechtstreekse bevelen van de Hoge Commissaris, een coördinerende taak kreeg ten aanzien van alle werkzaamheden met betrekking tot de sociale zorg van minvermogende Nederlanders. Hieronder werd verstaan het verlenen van financiële bijstand aan Nederlanders die niet meer in de kosten van hun bestaan konden voorzien en het adviseren inzake het verlenen van voorschotten ten behoeve van de overtocht naar Nederland.³

De leiding van de nieuwe organisatie werd op voordracht van de Minister van Maatschappelijk Werk bij Koninklijk Besluit van 22 maart 1954 nr. 12, opgedragen aan dr. G.A.F.A. Bouricius. Hij was voor die datum hoofd van de afdeling Maatschappelijk Opbouwwerk van het Ministerie van Maatschappelijk Werk. In zijn nieuwe functie kreeg hij de persoonlijke titel van "Raad voor Sociale Aangelegenheden" (in vervolg te noemen de Raad).⁴ Aan de Raad werden tevens toevertrouwd alle werkzaamheden op het gebied van de emigratie en de arbeidsvoorziening en die op het terrein van het onderwijs, welke tot dusverre vielen onder de verantwoordelijkheid van de Ministers van Sociale Zaken en Volksgezondheid en van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen. De Raad deed zich bij de uitoefening van deze werkzaamheden bijstaan door een emigratie-attaché, een arbeidsattaché en een onderwijsattaché, welke afkomstig waren van bovengenoemde ministeries. Door de Raad werd voor het maatschappelijk werk een Attaché voor Maatschappelijke en Sociale Aangelegenheden aangesteld, die tevens als plaatsvervanger van de Raad optrad.

1 Voor de verdere voorgeschiedenis van de sociale zorg van minvermogende Nederlanders in Indonesië en hun repatriëring naar Nederland, zie het *beknopt overzicht* dat als bijlage bij deze toegang is opgenomen.

2 Rijksbegroting dienstjaar 1954. Hoofdstuk VII/a, nr. 13. Dossiernummer 12.324, afdeling M.W.N.I.

3 Instructie van de Raad voor Sociale Aangelegenheden 1953 - 1955. Dossiernummer 8890, afdeling Kab/M.W.N.I.

4 Bouricius, G.A.F.A., personeelsdossier -4.08, afdeling Personeel.

De uitvoerende werkzaamheden op het gebied van de financiën en de administratie van het orgaan, kwamen onder het Centraal Maatschappelijk Werkkantoor te berusten. In Djakarta, Bandoeng, Semarang en Soerabaja werden naast de bestaande Commissariaten van het Hoge Commissariaat, rayonkantoren ingericht, waarmee het rayonkantoor Djakarta een aantal centrale contacten hield als speciale vertegenwoordiger van de Raad. De dagelijkse leiding van deze kantoren werd toevertrouwd aan rayonhoofden die door de Minister van Maatschappelijk Werk werden aangesteld, maar onmiddellijk ondergeschikt waren aan de Raad. In alle rayonkantoren waren gediplomeerde maatschappelijk werksters werkzaam, die in Nederland waren aangesteld en werden uitgezonden naar Indonesië. Het merendeel van het personeel bestond echter uit lokaal aangeworven administratief personeel. De rayonhoofden dienden zowel de lokale bevolking als de Raad van advies over alle vraagstukken op het gebied van de sociale zorg aan minvermogende Nederlanders en het aanvragen voor repatriëring op Rijksvoorschotbasis naar Nederland.

In de nieuwe opzet was royaal plaats ingeruimd voor niet ambtelijke instanties. Op centraal niveau werd op 18 november 1954 bij Besluit van de Hoge Commissaris het Centraal College van Advies en Bijstand ingesteld. Dit orgaan zou, op eigen initiatief of op verzoek, de Raad van advies moeten dienen. Op lokaal niveau werden in de plaatsen Djakarta, Bogor, Bandoeng, Semarang, Soerabaja en Malang plaatselijke Colleges van Advies en Bijstand ingesteld, die zowel rayonhoofden als de plaatselijke bevolking dienden te adviseren over vraagstukken inzake de sociale verzorging en repatriëring naar Nederland.⁵

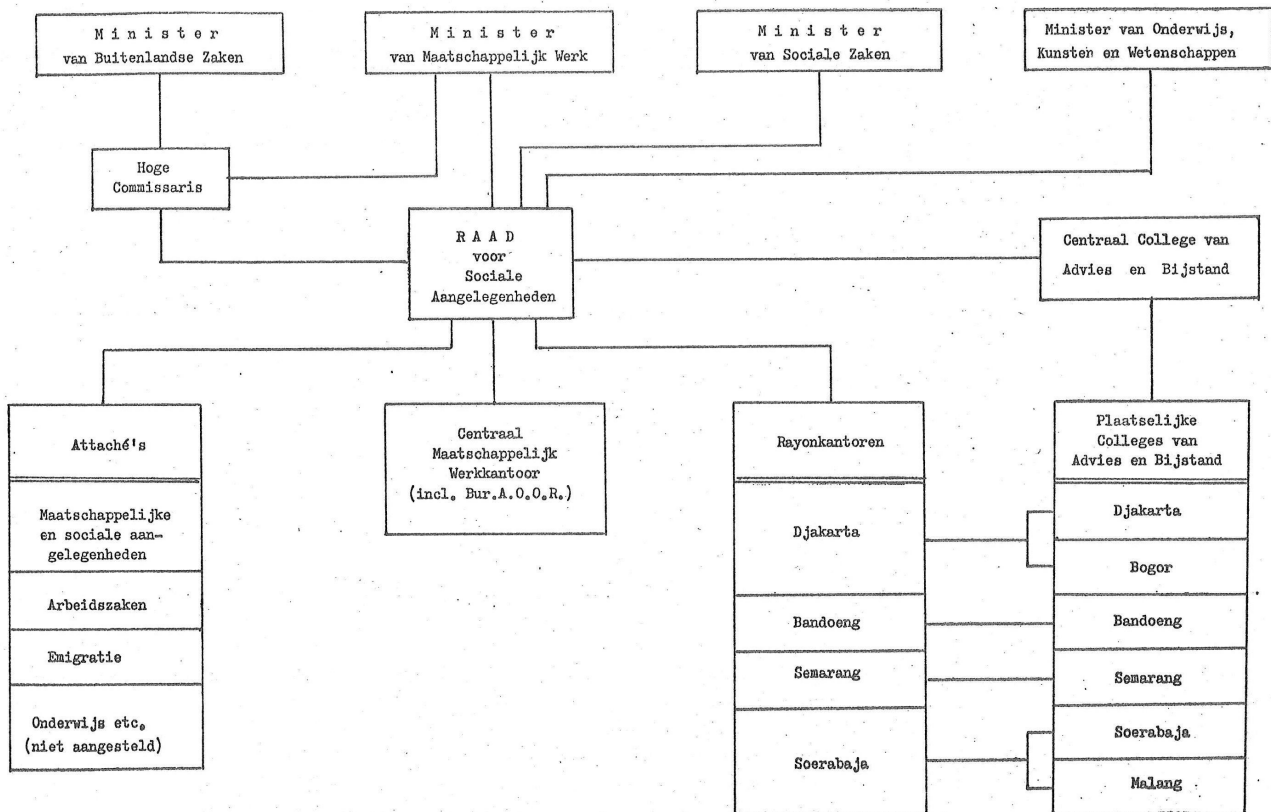
De werkzaamheden die voorheen door de Sociale Afdeling van het Hoge Commissariaat waren verricht, werden voortaan uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de Raad. In verband hiermede werd overgang van personeel van het Hoge Commissariaat naar de Raad noodzakelijk geacht. Daarvoor kwamen in aanmerking die medewerkers die voorheen reeds nauw betrokken waren geweest bij de sociale verzorging van minvermogende Nederlanders.⁶

De Raad werd, evenals het Centraal Maatschappelijk Werkkantoor, in één van de gebouwen van het Hoge Commissariaat te Djakarta gehuisvest. Door gebrek aan woon- en kantoorruimte moesten echter per 1 januari 1955 beide administraties naar Bandoeng worden overgebracht. In totaal waren eind januari 1956 bij het gehele apparaat 186 ambtenaren werkzaam. Ter verkrijging van enig inzicht in de opzet van de nieuwe organisatie is bij de inleiding van deze inventaris een structuurschema en een overzicht toegevoegd, waarin plaats en functie van de onderscheidene ambtenaren, alsmede die van de niet-ambtelijke samenwerkende instanties zijn weergegeven.

5 Maatschappelijk werk ten behoeve van Nederlanders in Indonesië. Het Centraal College van Advies en plaatselijke Colleges van Advies en Bijstand 1954 - 1957. Dossiernummer 12.330, afdeling M.W.N.I.

6 Maatschappelijk werk ten behoeve van Nederlanders in Indonesië. De Raad voor Sociale Aangelegenheden 1953 - 1957. Algemeen. Dossiernummer 12.329, afdeling M.W.N.I.

STRUCTUURSCHEMA:



OVERZICHT VAN FUNCTIE EN PLAATS VAN AMBTENAREN

Hoge Commissariaat

1950 - 1952

Z. Ex. A.Th. Lamping

1953 - 1956

Z. Ex. Mr. W.F.L. Graaf van Bijlandt

Raad voor Sociale Aangelegenheden

1954 - 1957

Drs. G.A.F.A. Bouricius

1958

Mr. P. Dijckmeester, als Tijdelijk Zaakgelastigde

Algemene en Personele Zaken

1954 - 1957

Mr. J.P. Cochlovius

1954 - 1957

G.J. Stalrnan

1954 - 1958

P. Portegijs Jr., financieel adviseur van de Raad

Centraal Maatschappelijk Werkkantoor

1954 - 1958

J.J. te Kaat

Financiële Aangelegenheden

1957 - 1958

M. Veldkamp

Attachés**Attaché voor Maatschappelijke en Sociale Aangelegenheden**

1954 - 1955 Drs. W. v.d. Mast
 1955 - 1957 Drs. S.Th.M. Hooy

Attaché voor Emigratie

1954 - 1955 Ir. M.H. Brodhaag

Attaché voor Arbeidszaken

1954 - 1956 Mr. S.J.H. Breukel
 1957 - 1958 Drs. W. v.d. Mast

Plaatselijke Rayonkantoren**Rayonkantoor Djakarta**

1955 - 1957 Mr. P. Dijckmeester

Rayonkantoor Bandoeng

1955 H. Gelpke
 1955 - 1956 J.H. Stegeman
 1956 - 1957 M. Veldkamp

Rayonkantoor Semarang

1954 W.C. van Bilderbeek
 1955 - 1956 W.A.S. Kessler
 1956 - 1957 Mr. J.H. Stegeman

Rayonkantoor Soerabaja

1954 - 1957 Dr. E.A. Boerenbeker

Centraal College van Advies en Bijstand

1955 - 1957 Ir. A.L.W. Seijffardt

Plaatselijke Colleges van Advies Bijstand

1955 - 1957 Djakarta Mr. H. André de la Porte
 1954 - 1955 Bogor Mr. J.H. Stegeman
 1955 Bandoeng J. Lutteken
 1956 Mr. J.H. Stegeman
 1956 - 1957 Mr. L.J. Gelpke
 1955 Semarang Drs. J.M. Vlijm
 1956 Soerabaja M.J.W.C. Couwenberg
 1956 Malang P.J. Rijper

De repatriëring nam na 1955 een steeds grotere omvang aan, omdat de politieke en maatschappelijke situatie voor de Nederlanders steeds slechter werd. In 1956 werd mede als gevolg van de in dat jaar van kracht geworden bezuinigingsmaatregelen een begin gemaakt met

een vereenvoudigde behandelingswijze van overtochtsaanvragen. De nieuwe werkwijze hield in, dat de beslissingsbevoegdheid ten aanzien van de maatschappelijke noodzaak van vertrek naar Nederland van minvermogende Nederlanders, volledig bij de Raad kwam te berusten en niet, zoals voorheen, eerst door het Ministerie van Maatschappelijk Werk diende te worden beoordeeld. Als gevolg van deze regeling werd de rapportering van de gedane werkzaamheden aan het Ministerie van Maatschappelijk werk niet langer nodig geacht.⁷ Door het voortdurend vertrek van Nederlanders uit Indonesië werd het aantal in zorg zijnde personen zodanig verminderd dat men zich ging bezinnen op een toekomstige inkrimping van het ambtelijke apparaat. Rekening werd toen reeds gehouden met een uiteindelijke integratie van het gehele sociale apparaat in dat van de diplomatie en consulaire vertegenwoordiging te Djakarta. Eind december 1957 moesten de consulaten van het Hoge Commissariaat op last van de Indonesische Regering in verband met de "Irian"-kwestie direct worden gesloten. Het verbreken van de diplomatieke betrekkingen met Nederland door Indonesië in augustus 1960 veroorzaakte een ware uittocht onder de toen nog aanwezige Nederlanders. Behalve Nederlandse lijnschepen en vliegtuigen, werden ook buitenlandse schepen gecharterd, waarmee in korte tijd grote aantallen landgenoten naar Nederland werden overgebracht.

Eind 1958 waren alle Nederlanders in Indonesië uitgewezen en kwam hierdoor een einde aan het apparaat en het werk aldaar. Het personeel dat aanspraak kon maken op Europees verlof werd de gelegenheid gegeven terug te keren naar Nederland. De heer Bouricius was reeds op 29 januari 1958 om gezondheidsredenen naar Nederland vertrokken. Als Tijdelijk Zaakgelastigde werd mr. M.P. Dijckmeester, voorheen rayonhoofd te Djakarta, belast met de afwikkeling en liquidatie van het orgaan. Personeel van het Hoge Commissariaat werd overgeplaatst naar de Consulaire Vertegenwoordiging te Djakarta, terwijl de nog aanwezige lokale administratieve krachten op korte termijn ontslag moest worden aangezegd. Op 22 december 1958 werd bij brief nr. 57582 Afdeling M.W.N.I. door de Minister van Maatschappelijk Werk aan de Tijdelijk Zaakgelastigde mr. M.P. Dijckmeester medegedeeld, dat de sociale organisatie op 1 januari 1959 geheel zou worden overgedragen aan de Diplomatieke en Consulaire Vertegenwoordiging van het Ministerie van Buitenlandse Zaken.⁸ Het aantal Nederlanders, zowel mannen, vrouwen en kinderen, dat op enigerlei wijze via de Raad ondersteuning genoot was op:

- 1 januari 1955 10.200
- 1 januari 1956 10.600
- 1 januari 1957 9.000
- 1 januari 1958 4.000.

In 1942 werd het aantal Nederlanders in Indonesië geschat op 250.000. Tot 1954 werden hiervan ± 150.000 personen naar Nederland overgebracht. Vanaf de instelling van de Raad in 1954 tot aan de opheffing in 1958, werden door bemiddeling van het orgaan, ± 60.000 Nederlanders vanuit Indonesië naar Nederland gerepatriëerd.

OVERZICHT VAN COMMISSIES EN INSTELLINGEN

Overzicht van commissies en instellingen, welke in Nederland en in Indonesië werden ingesteld en tot taak kregen de Overheid, de Ministers van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen en Maatschappelijk Werk van advies te dienen, omtrent de vraagstukken van de repatriëring en de problemen van de huisvesting van Indische Nederlanders na aankomst in Nederland. De hierna genoemde dossiers berusten in het departementale archief van het Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk.

7 Zorg voor Nederlanders in Indonesië. Richtlijnen met betrekking tot de behandeling van verzoeken om overtocht op Rijksvoorschotbasis Indonesië - Nederland 1953 - 1957. Dossiernummer 6286, afdeling M.W.N.I.

8 Integratie van het sociale apparaat in Indonesië in dat van de diplomatieke en consulaire vertegenwoordiging 1956 - 1958. Dossiernummer 6452, afdeling M.W.N.I.

1. Coördinatie Commissie Gerechtvaardigen. Totstandkoming, instelling, samenstelling, installatie, taak en opheffing van de Commissie, 1950 - 1954 Dossiernummer 5548, Afdeling M.W.N.I.
2. Centrale Overtochten Commissie, (1956) Dossiernummer 3473, Afdeling M.W.N.I.
3. Commissie voor Maatschappelijke Aangelegenheden. Algemene correspondentie, 1954 - 1957 Dossiernummer 3589, Afdeling M.W.N.I.
4. Bureau Sociale Voorlichting Gerechtvaardigen in Indonesië. Algemene correspondentie, 1953 - 1954 Dossiernummer 8895. Afdeling Kabinet
5. Centraal Comité van Kerkelijk en Particulier Initiatief voor Sociale Zorg ten behoeve van gerechtvaardigen. Organisatiestructuur en personeelsformatie, liquidatie, 1966 - 1970. Dossiernummer 1899/a. Afdeling BVG.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

Het archief van de Raad voor Sociale Aangelegenheden heeft betrekking op de organisatie en taakverdeling van het maatschappelijk apparaat in Indonesië. Gezien de politieke toestand aldaar en het geheime karakter van het archief, werd het daarvoor in aanmerking komende gedeelte van het archief uit veiligheidsoverwegingen door de secretaresse van de heer Bouricius geordend en opgeborgen in een brand- en inbraakvrije ruimte. Bovendien werd op iedere dossieromslag de aanduiding geplaatst "geheim archief".

LOTGEVALLEN

Het opheffen van de organisatie maakte het noodzakelijk dat de in Indonesië berustende archieven met spoed naar Nederland werden overgebracht. In 1958 werd aangevangen met het verzendklaar maken van de archieven voor overbrenging naar Nederland, waar midden 1958 de eerste zending per schip arriveerde. Na 1958 werden nog enkele transporten archivalia door het Hoge Commissariaat naar Nederland verscheept, die via het Ministerie van Buitenlandse Zaken het voormalige Ministerie van Maatschappelijk Werk bereikten. In 1964 werd vanuit Singapore de laatste, een daar achtergebleven, zending ontvangen. De overgekomen archiefbescheiden, in ± 250 kisten verpakt, werden bij aankomst, in opdracht van de toenmalige Secretaris-Generaal mr. Ph.H.M. Werner, voorlopig in een afzonderlijke archiefruimte in de Roggeveenstraat 80a, gedeponeerd.

EERSTE ORDENING

In 1965 werden de archiefbescheiden naar het semi-statisch Archief van het Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk overgebracht waar een aanvang werd gemaakt de bescheiden voorlopig in archiefdozen te verpakken. Waarschijnlijk ten gevolge van het plotseling opheffen van het apparaat, na het verbreken van de diplomatieke betrekkingen met Indonesië, bleken de overgekomen archivalia niet te zijn ingepakt in dezelfde volgorde als van de volgorde van de aldaar gevormde archiefbestanddelen. Tegelijkertijd met het selecteren en schonen van de archieven werd vanaf 1969 met tussenpozen gezocht naar aanwijzingen die het mogelijk zouden maken een definitieve scheiding aan te brengen tussen de verschillende archiefeenheden. Het bleek dat de overgekomen archiefbescheiden in drie archiefdelen waren te verdelen:

- a. Het archief van de Raad voor Sociale Aangelegenheden 1954 - 1958
- b. Het archief van het Centraal Maatschappelijk Werkkantoor 1950 - 1958
- c. De archieven van de plaatselijke rayonkantoren 1954 - 1958

Er zouden drie attaché's toegevoegd worden aan de Raad voor Sociale Aangelegenheden, afkomstig van de Ministeries van Sociale Zaken en Volksgezondheid en van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen. Maar voor onderwijszaken is nimmer een attaché aangewezen en de archieven

van de arbeids- en emigratie-attaché zijn in het archief van de Raad niet teruggevonden. Het is niet mogelijk gebleken te achterhalen waar deze archieven zich bevinden. Ook de archieven van het Centraal College en de plaatselijke Colleges van Advies en Bijstand zijn niet aangetroffen.

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF
Overbrenging van een overheidsarchief

Inhoud en structuur van het archief

SELECTIE EN Vernietiging

In onderstaande lijst vindt u de uit het archief van de Raad vernietigde archiefbescheiden. Vernietigd zijn de afschriften van de aanwezige originele stukken voor zover er geen bijzondere aantekeningen zijn geplaatst en de routinematige stukken waarvan de overzichten in het archief aanwezig zijn. Positief advies voor deze incidentele vernietiging werd uitgebracht door de Algemene Rijksarchivaris bij brief van 6 augustus 1970 F 190.

De archieven van de plaatselijke rayonkantoren bestonden hoofdzakelijk uit verzamelingen persoons-/of gezinsdossiers. De stukken handelden over de steunverlening aan oorlogsslachtoffers, minvermogenden en bejaarden, het verlenen van rijksvoorschotten voor repatriëring naar Nederland en het verstrekken van medische hulp. De steunverlening aan en de huisvesting van deze Indische Nederlanders werd bij hun aankomst in Nederland overgenomen door het Bureau Bijzonder Maatschappelijke Zorg. Het feit, dat van ieder gerepatriëerde of van ieder gerepatriëerd gezin een nieuw dossier werd aangelegd, waarin uitsluitend de in Nederland ontstane stukken werden opgeborgen, was aanleiding tot het nader bezien van de bestemming van de bovengenoemde verzamelingen archiefbescheiden. Besloten werd de bovengenoemde collectie, bestaande uit 47.824 persoons- of gezinsdossiers, welke ± 260 strekkende meters archiefruimte in beslag nam, tien jaren nadat alle overtochtsschulden zouden zijn afgelost, voor te leggen aan de Algemene Rijksarchivaris ter verkrijging van een gunstig advies tot vernietiging. Dit geschiedde bij brief van het hoofd van de afdeling Post- en Archiefzaken, gedateerd 4 april 1968, nummer PAZ 6822. Door de Algemene Rijksarchivaris werd bij brief van 6 februari 1969, nummer F 38, positief advies tot deze incidentele vernietiging uitgebracht.

In zeer beperkte mate werden in de archieven van de plaatselijke rayonkantoren stukken aangetroffen welke een algemeen karakter droegen. Hiervan bleken of wel de originele, dan wel de afschriften van de stukken aanwezig te zijn in de archieven van de Raad. De afschriften zijn, ingevolge een positief advies van de Algemene Rijksarchivaris van 6 augustus 1970, F 190, vernietigd. De originele stukken zijn omgewisseld voor de afschriften voorkomende in het archief van de Raad. Een overzicht van deze vernietigde archiefbescheiden vindt u op onderstaande lijst onder B.

Lijst van vernietigde archiefbescheiden, 1954 - 1958

- A. Raad voor Sociale aangelegenheden
 1. Algemeen
 - Duplicaten, rappel- en aanbiedingsbrieven, waarop geen bijzondere aantekeningen zijn geplaatst.
 - Uitnodigingen, jubilea, gelukwensen aan personen en instellingen, overdracht van stukken en het verstrekken van inlichtingen aan particulieren, voorzover hieruit geen verdere correspondentie gevolgd is.
 - Adreswijzigingen en opgave van vervallen telefoonnummers.
 2. Financiële aangelegenheden
 - Stukken welke gediend hebben voor het samenstellen van de begroting, voorzover hieruit geen beleidskwesties zijn voortgevloeid.
 - Maandelijkse verantwoordingen, ontvangsten en uitgaven.
 - Kasbewijzen, giro-afrekeningen en stortingsbewijzen.
 - Reisdeclaraties.
 3. Materiële aangelegenheden
 - Stukken betreffende de aanschaf van kantoorbenodigdheden.
 - Stukken betreffende de invordering van huishuurgelden en onderhoud van

- gebouwen.
- Bestelbonnen en bestelorders.
- 4. Personeelszaken
 - Stukken betreffende mutaties van ambtenaren, werkzaam in de buitendiensten.
 - Stukken betreffende de werktijden van het personeel.
- 5. Briefwisseling met instellingen
 - Stukken betreffende het subsidiëren van instellingen waarvan de originele overzichten bewaard zijn gebleven.
 - Stukken betreffende ondersteuning, arbeidsbemiddeling, onderwijs, alimentatie, overtochtscosten, repatriëring en onderhoudskosten van minvermogenden, waarvan de overzichtstaten bewaard zijn gebleven.
- B. Plaatselijke rayonkantoren
 - Verzameling van persoonsdossiers en gezinsdossiers betreffende de belangenbehartiging, ondersteuning, alimentatie, overtochtscosten, repatriëring, onderhoudskosten. N.B. Uit deze verzameling is een selectie van gebruikte formulieren in één omslag samengebracht, welke onder Varia, inventarisnummer 124 terug te vinden is.
 - Duplicaten, voor zover daarop geen bijzondere aantekeningen zijn geplaatst.

VERANTWOORDING VAN DE BEWERKING

Hoewel de archieven van de Raad, het Centraal Maatschappelijk Werkkantoor en de rayonkantoren organisatorisch onverbreekbaar met elkaar verbonden zijn, werd bij het selecteren van deze archieven van het principe uitgegaan, dat het gescheiden houden van de archieven zoals dit bij de vorming is gebeurd, moet worden geëerbiedigd. Op grond hiervan is de oorspronkelijke organisatie van het archief en de werkwijze van het bestuur gehandhaafd.

De archieven van de plaatselijke rayonkantoren bestonden hoofdzakelijk uit verzamelingen persoons-/of gezinsdossiers. Uit deze dossiers is door mij een verzameling formulieren bijeengebracht welke door de administratie gebruikt werden bij het behandelen van steunverlening aan minvermogenden en voor het repatriëren van Nederlanders op Rijksvoorschotbasis. Deze verzameling is in één omslag te vinden onder Varia, inventarisnummer 124 van de Raad.

Het archief is door mij geïnventariseerd mede in het kader van het deelnemen aan de cursus Voortgezette Vorming Archiefbeheer 1974 van de Studiekring voor Documentatie en Administratieve Organisatie der Overheid en Rijksarchiefinspectie.

ORDENING VAN HET ARCHIEF

De archiefbestanddelen die twee strekkende meters beslaan, zijn bij de administratie zaaksgewijze gevormd en geordend met behulp van een code van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, waarvan een exemplaar zich bevindt onder inventarisnummer 7. Binnen de omslagen zijn de stukken chronologisch gerangschikt. Een dossier-inventaris ontbrak. De door de Raad ontvangen of opgemaakte bescheiden kregen bij de inschrijving in de agenda een doorlopend registratienummer. Van deze agenda is een groot deel aangetroffen, hetwelk onder inventarisnummer 3 is terug te vinden. Bij de inventarisatie is de structuur van het archief grotendeels gehandhaafd, waarbij volgens het restauratiebeginsel verbeteringen zijn aangebracht in overeenstemming met de leidende gedachten die daaraan ten grondslag liggen.

De inventaris is ingedeeld in een hoofdstuk I, stukken van algemene aard en een hoofdstuk II, stukken van bijzondere aard. De notulen van vergaderingen, dienstbesprekingen en agenda's zijn bijeengebracht in de rubriek, stukken van algemene aard, terwijl de stukken van bijzondere aard

werden onderverdeeld in stukken betreffende het beleid en de taakuitvoering van het orgaan en werden ondergebracht in de rubriek stukken van bijzondere aard. De toegankelijkheid van de archiefbescheiden werd bereikt door de rubrieksgewijze indeling van onderwerpen te handhaven. Het archief is nagenoeg volledig en maakt een verzorgde indruk.

Ook zijn er in het archief van de Raad stukken aanwezig betreffende de samenstelling van het Centraal College en de plaatselijke Colleges van Advies en Bijstand en afschriften van hun gehouden vergaderingen. Deze stukken beslaan in de inventaris de nummers 43 - 59.

Verwant materiaal

VERWANTE ARCHIEVEN

Voor het archief van het Centraal Maatschappelijk Werkkantoor zij verwezen naar de inventaris van het Centraal Maatschappelijk Werkkantoor (2.27.01.02).

OVERZICHT VAN GERAADPLEEGDE BRONNEN

Centraal Comité voor Kerkelijk en Particulier initiatief - Jaargangen 1953 - 1963.

Isonovo-rapport - *De repatriëring uit Indonesië*, een onderzoek naar de integratie van de gerepatrieerden uit Indonesië in de Nederlandse samenleving.

Kraak, J.H. - Rapport van het Instituut voor Sociaal Onderzoek van het Nederlandse Volk, getiteld *Het proces van uitstoting uit Indonesië*.

Meijer, Jhr. Ir. A. - Rapport getiteld *De gerepatrieerde Nederlanders*.

Trefpunt (orgaan voor de ambtenaren van het Ministerie) - Diverse jaargangen en een bijzondere uitgave van dit maandblad getiteld *De eerste 10 jaren van het Ministerie 1952 - 1962*.

Tijdschrift voor Maatschappelijk Werk - 5e jaargang, 10-8-1951. (Bijzonder nummer gewijd aan de repatriëring uit Indonesië)

Voorlichting van het Ministerie, Afdeling - *Symposium over de repatriëring en algemeen maatschappelijke problemen*.

Wassenaar-Jellema, Mr. H.C. - Relas van de repatriëring van 1945 - 1966, getiteld *Van Oost naar West*, 's-Gravenhage, Staatsdrukkerij 1969.

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

I. STUKKEN VAN ALGEMENE AARD

- | | | |
|----------|--|----------|
| 1 | Agenda's en notulen van vergaderingen met rayonhoofden.
1955 januari 24 - 1957 augustus 17 | 1 omslag |
| 2 | Agenda's en notulen van vergaderingen met maatschappelijk werkers, werkzaam op rayonkantoren, met als bijlagen ontwerpen van werkformulieren
1956 mei | 1 omslag |
| 3 | Agenda's van geheime stukken,
1955 februari 22 - 1957 december 7 | 1 omslag |
| 4 | Geleidebrieven ingekomen van het Hoge Commissariaat houdende opgaven van ingekomen en verzonden brieven.
1954 - 1957 | 1 omslag |
| 5 | Verslag van de 9e conferentie van het Hoge Commissariaat met de plaatselijke commissarissen.
1955 januari 31 - februari 1 | 1 omslag |
| 6 | Circulaires van het Hoge Commissariaat houdende instructies.
1954 - 1957 | 1 omslag |
| 7 | Archiefcode van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, gebruikt voor de ordening der archiefbescheiden van de Raad.
1952 | 1 deel |

II. STUKKEN VAN BIJZONDERE AARD

A. BETREFFENDE HET ORGAAN

1. ALGEMEEN

- 8** Interne circulaire van huishoudelijke aard, gericht aan alle afdelings- en bureauhoofden,
1956 juli 13 - 1957 oktober 28 1 omslag
- 9** Correspondentie met het Hoge Commissariaat betreffende het adresseren van afschriften van codetelegrammen,
1954 juni 10 - september 20 1 omslag
- 10** Stukken betreffende Securityvoorschriften en beveiliging van geheime stukken,
1954 oktober 26 - 1957 maart 8 1 omslag
- 11** Correspondentie tussen archiefambtenaren betreffende archief technische kwesties.
1955 februari 26 - oktober 22 1 omslag

2. DE ORGANISATIE

- 12** Organisatieschema's van de Raad 2 stukken
- 13** Stukken betreffende de nieuwe organisatie van het maatschappelijk werk in Indonesië,
1954 - 1955 1 omslag
- 14** Correspondentie met het rayonhoofd van Semarang, betreffende de nieuwe organisatie van het maatschappelijk werk in Indonesië,
1955 augustus 10 - 1956 mei 19 1 omslag
- 15** Nota van G.G. van Leeuwen inzake de taak van de Raad in Indonesië,
1955 januari 13 1 stuk
- 16** Stukken betreffende de voorbereiding van de opheffing van de Raad en inkrimping van het personeel in verband met het beëindigen van de werkzaamheden in Indonesië,
1956 november 17 - 1957 november 26 1 omslag
- 17** Correspondentie betreffende de liquidatie van het Centraal Maatschappelijk Werkkantoor en het sluiten van het rayonkantoor te Soerabaja, met als bijlage een overzicht van het personeelsbestand,
1957 november 16 - 1958 januari 6 1 omslag
- 18** Stukken betreffende het regelen van bevoegdheden bij eventuele opheffing van de Raad in verband met de West-Irian-kwestie
1957 november 25 - december 5 1 omslag

-
- 19** Correspondentie betreffende binnengekomen klachten van gesteunden over hulpverlening en medische bijstand door de Raad, 1954 december 30 - 1956 december 28 1 omslag
Ontbreekt
3. DE FINANCIËN
- 20** Begrotingsstukken, kamerverslagen en stukken welke gediend hebben voor het samenstellen van de begroting van het Ministerie van Maatschappelijk Werk en de Raad, 1954 - 1957 1 doos
- 21** Circulaire inzake richtlijnen voor de uitvoering van financiële werkzaamheden, 1955 februari 15 1 stuk
- 22** Correspondentie met het Ministerie van Maatschappelijk Werk, betreffende delegatie van financiële bevoegdheden aan de Raad, 1956 februari 20 - 1957 januari 21 1 omslag
- 23** Circulaires van de afdeling Financiën aan de commissarissen en de rayonhoofden, betreffende het verlenen van bemiddeling voor betalingen in Nederland, 1955 juni 2 - 1956 juli 21 1 omslag
- 24** Correspondentie met het Ministerie van Maatschappelijk Werk, betreffende de verantwoordingen van salarissen, 1957 mei 15 - augustus 19 1 omslag
- 25** Correspondentie met het Ministerie van Maatschappelijk Werk, betreffende het verlenen van voorschotten aan personeelsleden. 1954 december 2 - 1956 oktober 21 1 omslag
- 26** Stukken betreffende het stopzetten van ontvangsten van stortingen, in verband met het aflossen van rupiaschulden, 1957 juli 2 - december 3 1 omslag
- 27** Correspondentie met het Ministerie van Maatschappelijk Werk betreffende financiële problemen bij gezinsdelegaties, 1954 juni 24 - 1957 juli 9 1 omslag
- 28** Stukken betreffende toekenning van ouderdomspensioenen aan uit Indonesië gerepatrieerde Nederlanders, betalingen van premies voor ouderdomsverzekeringen, 1956 maart 17 - 1957 januari 21 1 omslag
- 29** Stukken betreffende tegemoetkoming in de betalingen van verhoogde passagekosten, boord- en kadegelden door particulieren, 1956 augustus 13 - 1957 januari 29 1 omslag
4. DE MATERIËLE VOORZIENINGEN
- 30** Stukken betreffende aankoop, verkoop en huur van gebouwen bestemd voor

	woon- en kantoorruimte voor ambtenaren van de Raad, 1954 mei 5 - 1955 september 10	1 omslag
31	Stukken betreffende een onderzoek naar de behoefte aan vervoermiddelen voor het rayonkantoor Djakarta, 1955 november 15 - december 1	2 stukken
	5. DE PERSONEELSZAKEN	
32	Staten, houdende overzichten van het personeel werkzaam bij diensten van de Raad, 1956 april 1 - 1957 oktober 1	1 omslag
33	Correspondentie met het Ministerie van Maatschappelijk Werk en de rayonhoofden, betreffende de personeelsformatie, 1954 april 2 - 1957 november 21	1 omslag
34	Correspondentie betreffende de personeelssituatie bij het rayonkantoor te Bandoeng, 1956 februari 28 - 1957 december 10	1 omslag
35	Staten, houdende opgaven van de personeelsformatie bij het rayonkantoor te Djakarta, 1956 februari 29 - 1957 oktober 28	1 omslag
36	Overzichtstaten van personeelsleden welke in 1957 de dienst zullen verlaten, met bijlagen, 1956 december 14	1 omslag
37	Stukken betreffende het vaststellen van de salarissen van het personeel, werkzaam bij de Raad, 1956 mei 23 - 1957 oktober 24	1 omslag
38	Staten, houdende overzichten van ambtenaren werkzaam in de buitendiensten, 1956 mei 1	1 omslag
39	Correspondentie met de rayonhoofden betreffende het aanstellen van vrouwelijke administratieve krachten voor uitzending naar Nederlands Nieuw Guinea, 1955 september 1 - 1956 mei 16	1 omslag
40	Correspondentie met de Hoge Commissaris en met het Ministerie van Maatschappelijk Werk betreffende de diplomatieke status van het personeel werkzaam bij de Raad, 1954 juli 22 - 1955 juli 18	1 omslag
41	Correspondentie met het rayonhoofd van Soerabaja betreffende het opheffen van de post Bandjarmasin en de hiermede verband houdende personeelsvraagstukken, 1955 juni 16 - 1958 januari 9	1 omslag
42	Stukken betreffende voorstellen voor toekenning van Koninklijke Onderscheidingen, 1956 januari 3 - 1957 november 21	1 omslag

B. STUKKEN BETREFFENDE DE SAMENSTELLING VAN COLLEGES VAN ADVIES EN BIJSTAND EN AFSCHRIFTEN VAN HUN VERGADERSTUKKEN

1. HET CENTRAAL COLLEGE VAN ADVIES EN BIJSTAND

- 43** Stukken betreffende de oprichting en samenstelling van het College, 1954 november 18 - 1956 december 5 1 omslag
- 44** Agenda's en notulen van vergaderingen van de Raad en het Centraal College, met de plaatselijke Colleges van Advies en Bijstand, met convocaties. Afschriften. 1955 - 1957 1 omslag
- 45** Stukken betreffende mutaties van leden van het College, 1955 januari 18 - 1956 september 24 1 omslag
- 46** Verslag van I. Sluyter, lid van het Centraal College, van een inspectietocht langs tehuizen van ouden van dagen. Stencilafdruk. 1956 augustus 1 stuk

2. DE PLAATSELIJKE COLLEGES VAN ADVIES EN BIJSTAND

A. BANDOENG

- 47** Besluiten van de Tijdelijk Zaakgelastigde der Nederlanden te Djakarta, tot ontslag van leden van het College. Afschriften. 1956 mei 24 - 1957 mei 20 2 stukken
- 48** Notulen van vergaderingen van het College. Stencilafdrukken. 1955 januari 28 - 1957 april 26 1 omslag
- 49** Brief van het rayonhoofd Bandoeng, mr. J.H. Stegeman, inzake het aanbieden van adressen voor het verzenden van notulen van vergaderingen, met apostille van drs. Bouricius, 1956 augustus 15 1 stuk

B. BOGOR

- 50** Besluiten van de Tijdelijk Zaakgelastigde der Nederlanden te Djakarta, betreffende aanstelling en ontslag van leden van het College, 1956 april 20 - juli 20 3 stukken

C. DJAKARTA

- 51** Stukken betreffende de oprichting en samenstelling van het College, 1956 juni 23 - juli 9 2 stukken
- 52** Agenda's en notulen van de 1e - 40e vergadering van het College. Stencil afdrukken. 1955 februari 1 - 1957 juni 18 1 omslag
Ontbreekt: Notulen van de 16e, 17e en 20e - 25e vergadering.

D. MALANG

- 53 Stukken betreffende de oprichting en samenstelling van het College, 1954 november 14 - 1957 november 28 1 omslag
- 54 Stukken betreffende benoeming en ontslag van leden van het College, 1956 juli 30 - 1957 november 16 1 omslag
- 55 Notulen van vergaderingen van het College. Stencilafdrukken. 1955 maart 28 - 1957 november 19 1 omslag

E. SEMARANG

- 56 Stukken betreffende de samenstelling van het College, 1954 december 16 - 1957 augustus 16 1 omslag
- 57 Agenda's en notulen van vergaderingen van het College. Stencilafdrukken. 1955 januari 19 - 1957 september 2 1 omslag

F. SOERABAJA

- 58 Stukken betreffende de oprichting en samenstelling van het College, 1955 januari 1 - 1957 maart 7 1 omslag
- 59 Notulen van vergaderingen van het College. Stencilafdrukken. 1954 december 3 - 1957 oktober 2 1 pak

C. HET SOCIALE WERK IN INDONESIAË EN CONTACTEN MET AANVERWANTE INSTELLINGEN

- 60 Brief van mr. L.G. Gelpke, rayonhoofd van Bandoeng, inzake het intensiveren van contacten met Indonesische autoriteiten, 1955 maart 25 1 stuk
- 61 Rapport houdende verslag van een dienstreis van mr. M. Veldkamp, als vertegenwoordiger van de Raad, naar maatschappelijke instellingen, 1957 november 14 1 stuk
- 62 Stukken betreffende de oprichting van de "Stichting Nederland-Indië-Liga", 1956 mei 7 - juli 25 2 stukken
- 63 Stukken betreffende de oprichting van de "Stichting Individueel Hulpbetoon aan Nederlanders in Indonesië". 1955 september 21 - november 29 1 omslag
Hier bevinden zich nog dubbele in.
- 64 Stukken betreffende de oprichting en doelstelling van de "Stichting voor Medische Voorzieningen" te Djakarta. 1954 september 4 - 1957 november 20 1 omslag
- 65 Stukken betreffende wijzigingen van de statuten van de "Stichting Indo-Eenheids-

- Verbond"
1954, 1955, 1957
Deze Stichting was gericht op de belangenbehartiging van de Indo-Europese bevolking. 1 omslag
- 66** Stukken betreffende de liquidatie van de "Stichting voor Behartiging Belangen Nederlanders in Indonesië", (B.E.N.I.) te Bandoeng, 1954 juni 16 - augustus 27 1 omslag
- 67** Stukken betreffende de oprichting van de "Stichting Cura" te Semarang, 1956 december 6 - 1957 oktober 18 1 omslag
- 68** Correspondentie betreffende "Stichting tot Hulp aan onze Mensen in Indonesië" (H.O.M.I.) te 's-Gravenhage, 1955 februari 5 - 1957 november 27 1 omslag
- 69** Correspondentie betreffende de liquidatie van de "Stichting Pelita" te Djakarta, 1954 december 12 - 1955 augustus 24 1 omslag
- 70** Correspondentie betreffende het aanbieden van geschekendingen aan minvermogende Nederlanders van de Stichting "Pro Patria" te Amsterdam, 1955 april - juli 21 1 omslag
- 71** Stukken betreffende de Stichting "Protestants Christelijke Sociale Zorg" te Bandoeng, 1955 mei 7 - 1957 juli 27 1 omslag
- 72** Correspondentie betreffende Stichting "Werkverschaffing aan Nederlandse Ondersteunden" te Soerabaja (S.W.A.N.O.), 1954 oktober 14 - 1957 september 23 1 omslag
De Stichting bestond uit een aantal firma's die ondersteunden werk gaven in hun bedrijf,

D. BETREFFENDE DE TAAK

1. "DE NATIONALITEITSKEUZE EN VREEMDELINGEN

- 73** Correspondentie met het Ministerie van Maatschappelijk Werk en het rayonhoofd van Semarang betreffende aantallen van de op Midden-Java gevestigde Nederlanders en ex-Nederlanders, 1955 juni 28 - juli 4 1 omslag
- 74** Stukken betreffende de problemen van de Indische Nederlanders (Warga Negara's) in verband met de nationaliteitskeuze, 1955 april 22 - 1956 oktober 26 1 omslag
Warga Negara's: Nederlanders die na de soevereiniteitsoverdracht geopteerd hebben voor het Indonesische staatsburgerschap.
- 75** Ingekomen brief van de Ondernemersbond voor Indonesië en haar leden, betreffende de nationaliteitskeuze van de Indo-Europese bevolkingsgroep, 1956. Afschrift, met als retro-actum: nota van de Hoge Commissaris A.Th. Lamping, 1951. Afschrift. 1956 2 stukken

-
- 76** Correspondentie en overzichtstaten betreffende registratie van aantallen Nederlanders en ex-Nederlanders in Indonesië, 1957 juni 18 - november 22 1 omslag
- 77** Correspondentie met het Hoge Commissariaat en de Minister van Maatschappelijk Werk betreffende de tweede fase van de vreemdelingenregistratie, 1954 juni 24 - 1956 juli 28 1 omslag
- 78** Stukken betreffende de door de Indonesische regering ingestelde nieuwe belastingwet voor vreemdelingen, "de Noodwet 1957", 1957 juli 12 - november 19 1 omslag
2. DE ARBEIDSBEMIDDELING
- 79** Correspondentie met de arbeidsattaché S. Breukel en de rayonhoofden betreffende arbeidszaken, arbeidsbemiddeling en voorlichting alsmede een jaarverslag 1953, van het Nederlandse Commissariaat te Bandoeng. Stencilafdruk. 1954 januari 26 - 1956 januari 25 1 omslag
- 80** Correspondentie betreffende de problematiek inzake werkmogelijkheden voor Indische Nederlanders in Indonesië, Afschriften. 1954 augustus 7 - november 10 1 omslag
- 81** Correspondentie met het Ministerie van Sociale Zaken en Volksgezondheid en de arbeidsattaché S. Breukel betreffende arbeidsbemiddeling, 1955 april 20 - 1957 maart 30 1 omslag
3. DE ONDERSTEUNING EN KLEDINGVERSTREKKING
- 82** Overzichtstaten van het Centraal Maatschappelijk Werkkantoor Bandoeng betreffende steun-verleningen, 1956 1 omslag
- 83** Overzichtstaten van in zorg zijnde personen op Java, 1956 - 1957 1 omslag
- 84** Overzichtstaten van aantallen ondersteunden in en buiten Java, 1957 mei - oktober 1 omslag
- 85** Overzichtstaten van het rayonkantoor Semarang betreffende uitkeringen aan ondersteunden, 1954 juli - 1955 juli 1 omslag
- 86** Stukken betreffende verhoging van steungelden ten behoeve van armlastige Nederlanders, 1954 mei 21 - september 1 omslag
- 87** Verslag van het rayonhoofd te Bandoeng mr. J.H. Stegeman, betreffende verleende ondersteuning in het derde kwartaal 1957, 1957 oktober 12 1 stuk

-
- 88** Stukken betreffende herziening van de normen voor ondersteuning van behoeftige Nederlanders,
1954 - 1957 1 omslag
- 89** Correspondentie met de Hoge Commissaris en de rayonhoofden van Bandoeng, Semarang en Soerabaja betreffende de herziening van de bestaande normen en de uitvoering van de nieuwe normen voor ondersteuning,
1954 - 1955 1 omslag
Met overzichten van verleende steun.
- 90** Stukken betreffende de verzorging van en steunverlening aan ex-gedetineerden,
1956 februari 23 - maart 28 1 omslag
- 91** Brief van de financiële medewerker G. Masset, aan het Consulaat-Generaal der Nederlanden te Bandoeng, inzake financiële tegemoetkoming aan Nederlandse gedetineerden. Afschrift.
1956 augustus 2 1 stuk
- 92** Correspondentie met de rayonhoofden van Semarang en Bandoeng, betreffende het verstrekken van kleding aan gesteunden,
1955 november 25 - 1956 januari 4 1 omslag
- 93** Verslag van M.Ch. Lune, contactambtenaar aan boord van de "Sibajak", inzake verstrekking van kleding aan boord van mailschepen. Afschrift.
1954 april 19 1 stuk
4. DE EMIGRATIE EN REPATRIËRING
- 94** Vragenlijsten ten behoeve van emigranten. Afschriften.
z.j. 1 omslag
- 95** Stukken betreffende opgaven van aantallen migrerende Nederlanders van en naar Nederland en Indonesië,
1954 september 16 - 1955 december 10 1 omslag
- 96** Uitgaande brieven, betreffende emigratie naar Brazilië en Australië. Doorslagen.
1954 augustus 6 - 1955 februari 15 1 omslag
- 97** Overzichtstaten van overtochtsaanvragen voor repatriëring naar Nederland,
1956 mei - 1957 september 1 omslag
- 98** Stukken betreffende gegevens van aantallen gerepatrieerde Nederlanders en overtochtsaanvragen naar Nederland, ten behoeve van dagbladen in Indonesië,
1955 april 12 - 1957 november 4 1 omslag
- 99** Overzichtstaten van gerepatrieerde Nederlanders - van 50 jaar en ouder met een afzonderlijk overzicht van personen in deze leeftijdsgroep die naar Semarang zijn vertrokken,
1955 - 1956 1 omslag
- 100** Rapport van G.J. Stalman met bijlagen, inzake een onderzoek naar de wijze waarop

- overtochtsaanvragen worden behandeld,
1956 juli 18 2 delen
- 101** Stukken betreffende de behandeling van en het beslissen op aanvragen voor
overtocht naar Nederland op Rijksvoorschotbasis,
1955 maart 15 - 1957 juli 18 1 omslag
- 102** Stukken betreffende de vervoerscapaciteit van regerings- en charterschepen ten
behoefte van Nederlanders die op Rijksvoorschotbasis willen repatriëren,
1955 maart 5 - 1956 december 28 1 omslag
- 103** Stukken betreffende repatriëring van psychiatrische patiënten naar Nederland,
1954 november 30 - 1957 juni 25 1 omslag
- 104** Stukken betreffende de activiteiten van de "Nederlandse Groep" te Soerabaja,
1955 januari 31 - 1956 december 1 1 omslag
"De Nederlandse Groep" bestond uit jonge Indische Nederlanders, die zich inzetten voor de belangen
van de repatrianten.
- 105** Correspondentie betreffende het repatriëren van gepensioneerden, weduwen en
wezen naar Nederland,
1956 juni 21 - juli 18 1 omslag
- 106** Stukken betreffende verzoeken om repatriëring van Nederlanders die na de
sovereiniteitsoverdracht in Indonesië zijn aangekomen,
1956 september 1 - 1957 augustus 13 1 omslag
- 107** Stukken betreffende het verlenen van rijksvoorschotten voor repatriëring van
Warga-Negara's naar Nederland,
1956 januari 16 - 1957 december 9 1 omslag
- 108** Brief van de afdeling M.W.N.I. van het Ministerie van Maatschappelijk Werk, gericht
aan de Minister van Buitenlandse Zaken, inzake de repatriëring van in Indonesië
aan lager wal geraakte Nederlanders. Afschrift.
1954 april 25. 1 stuk
- 109** Correspondentie met het Hoge Commissariaat betreffende de repatriëring van
Nederlanders die zich in Nederland als ondernemer willen vestigen,
1957 augustus 14 - oktober 5 1 omslag
5. ONDERWIJSAANGELEGHEDEN
- 110** Correspondentie met het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen,
het Hoge Commissariaat en schoolbesturen, betreffende de bouw en subsidiëring
van scholen,
1954 - 1957 2 pakken
- 111** Briefwisseling met het Hoge Commissariaat en de rayonhoofden betreffende
schooltarieven en exameneisen voor het lager aanpassingsonderwijs,
1956 juli 9 - 1957 juli 25 1 omslag
- 112** Briefwisseling met het Hoge Commissariaat betreffende het beëindigen van

cursussen aan technische scholen,
1956 februari 15 - 1957 oktober 30 1 omslag

6. HET SUBSIDEREN VAN INSTELLINGEN

A. BEJAARDENTEHUIZEN

113 Correspondentie met mr. J. Jolles, van de Financiële Raad van het Hoge Commissariaat en het Ministerie van Financiën, betreffende het subsidiëren van bejaardentehuizen. Afschriften.
1957 juli 12 - augustus 5. 2 stukken

114-116 Correspondentie met het Ministerie van Maatschappelijk Werk en het Hoge Commissariaat, betreffende het subsidiëren van bejaardentehuizen,
1954 - 1957 3 omslagen

114 "Bejaardentehuis" te Bogor, 1954 augustus 6 - 1957 maart 27

115 "Pniëlhofje" te Djakarta, 1955 februari 22 - 1956 november 13

116 "Roemer Visscher Vereniging" te Djakarta, 1956 juli 19 - oktober 26

B. KINDERTEHUIZEN

117-119 Correspondentie met het Ministerie van Maatschappelijk Werk en het Hoge Commissariaat, betreffende het subsidiëren van kindertehuizen,
1955 - 1957 3 omslagen

117 "Dorcas" te Djakarta, 1956 september 20 - 1957 maart 1

118 "Parapattan" wezengesticht te Djaakarta, 1955 mei 17 - juni 8

119 "Jongenswezeninrichting" te Soerabaja, 1955 januari 27 - februari 18

C. ZIEKENHUIZEN

120-123 Correspondentie met het Ministerie van Maatschappelijk Werk en het Hoge Commissariaat, betreffende het subsidiëren van ziekenhuizen,
1955 - 1957 4 omslagen

120 "Darmo" ziekenhuis te Soerabaja 1955 maart 5 - 1957 september 26

121 "St. Elisabeth" ziekenhuis te Semarang, 1955 april 9 - september 21

122 "Lavalatte" kliniek te Malang, 1955 juli 16 - 1957 september 23

123 "Tjikini" ziekenhuis te Djakarta, 1955 oktober 12 - 1956 augustus 15

7. VARIA

124 Formulieren betreffende belangenbehartiging en repatriëring op Rijksvoorschotbasis,
1955 - 1957 1 omslag
De stukken zijn afkomstig van de rayon-kantoren en zijn verzameld uit de thans vernietigde archieven

III. DOCUMENTATIE

- 125** Artikel, getiteld Maandbericht nr. 3 van het Algemeen Landbouw Syndicaat, inzake het Nederlandse onderwijs in Indonesië. Afschrift.
1956 mei 11. 1 stuk
- 126** Rapport van E. Kortenoever, hoofd van de afdeling Kampen te Soerabaja, inzake het verloop van de repatriëring van Indische Nederlanders. Afschrift.
1945 november 5. 1 stuk
- 127** Verslag van mr. H.W.J. Sounius, inzake het vraagstuk van de Indo-Europese bevolkingsgroep in Indonesië. Stencilafdruk.
1951 maart 1 stuk
- 128** Rapport van de "Commissie ter bestudering van het Indo-Europese vraagstuk in Indonesië, betreffende een onderzoek naar de sociale zorg voor minvermogende Nederlanders in Indonesië. Stencilafdruk.
z.j. 1 deel
Dit rapport wordt ook wel aangeduid als het "Rapport Werner".
- 129** Brief van de Industriële Bond te Djakarta aan haar leden, inzake de opleiding van leerkrachten voor technische scholen in Indonesië. Afschrift.
1955 november 16 1 stuk
- 130** Artikel, overgenomen uit de Nieuwe Rotterdamse Courant, inzake de positie van de Indische Nederlanders in Indonesië. Afschrift.
1957 februari 26 1 stuk
- 131** Verslag van drs. L. Barrau, inzake enige aspecten van de gerepatriëerdzorg. Afschrift.
1957 februari 19 1 stuk
- 132** Dossierinventaris van het archief Raad voor Sociale Aangelegenheden in Indonesië.
z.j. 1 omslag
Heeft betrekking op het archief voor de bewerking door Van der Post.

BIJLAGEN

BEKNOPT OVERZICHT VAN DE SOCIALE ZORG VOOR MINVERMOGENDE NEDERLANDERS IN INDONESIË EN HET VERLOOP VAN DE REPATRIËRING VAN NEDERLANDERS UIT INDONESIË NAAR NEDERLAND, 1800 - 1954.

PERIODE 1800 - 1949

Voordat het gezag over Oost-Indië in Nederlandse handen kwam kende de inheemse samenleving geen armlastigen die door liefdadigheid gesteund moesten worden. Een ieder had door het eenvoudige feit dat hij binnen een groep was geboren deel in de rechten op grond die de adat hem toekende. Allen die niet konden werken ontvingen van die groep wat zij nodig hadden voor hun levensonderhoud. In dit autochtone cultuurpatroon kwam bedelarij als gevolg van armoede of werkloosheid niet voor.

Het contact met het Europese leven bracht voor de Indonesiër het hem onbekende loon naar arbeid. Werkloosheid, ziekte of ouderdom waren daardoor oorzaak dat de bedelarij haar intrede deed. In verband hiermede werden reeds in de eerste helft van de 19e eeuw voor de verzorging van armlastigen in enkele grote steden bedelaarshuizen ingesteld, ook wel Inrichtingen van Liefdadigheid genoemd. Als voorbeeld hiervan kan worden genoemd de Witte Kruiskolonie bij Salatiga.

Ten aanzien van het oprichten en exploiteren van de inrichtingen had de overheid zich op het standpunt gesteld dat het initiatief daartoe primair moest uitgaan van particulieren. De Overheid stimuleerde dat initiatief en zo nodig werd geholpen door het geven van aanvullende subsidies, of het beschikbaar stellen van gelden afkomstig uit opbrengsten van geldloterijen of inzamelingsacties. Enkele van de belangrijkste instellingen die vanaf 1905 de belangen behartigden van armlastigen waren o.a. de bekende Pro-Juventuteverenigingen, hoofdzakelijk werkzaam in het belang van het verwaarloosde kind. In 1920 opende het Zendingsgenootschap in Batavia een opvoedingsgesticht voor diegenen die niet in staat waren uit eigen middelen in het levensonderhoud te voorzien.

De Pa van der Steur Stichting te Batavia was werkzaam in het belang van het verwaarloosde kind van gemengd bloed. Verder het Parapattan Weezengesticht, het Protestantse Diaconie Weezen- en Armenhuis te Batavia en het Oudemannenhuis te Semarang. In 1941 had de Roemer Visscher Vereniging, welke in 1905 was opgericht, reeds afdelingen te Batavia, Bandoeng, Solo, Semarang en Madioen op Java, te Medan en Palembang op Sumatra.

De repatriëring was voor de Tweede Wereldoorlog een beperkt begrip, niet omvangrijk en bleef hoofdzakelijk beperkt tot pensioengerechtigden en militaire verlofgangers. Het uitbreken van de oorlog op 7 december 1941 bracht Nederlands-Oost-Indië binnen enkele maanden in Japanse handen. Het betekende voorlopig het einde van alle hulpverlening aan minvermogenen.

De Japanse bezetting bracht een groot deel van de Nederlandse gemeenschap in gevangenschap. Het beroepsleger en de gemobiliseerden werden direkt als krijgsgevangenen geïnterneerd, burgers ook vrouwen en kinderen, volgden spoedig. Zowel zij die geïnterneerd werden, als zij die buiten de kampen bleven, verloren voor het overgrote deel have en goed. Voor alle Nederlanders in Indonesië bracht de bezettingstijd veel ellende. Onder de meest erbarmelijke omstandigheden en door ondervoeding en mishandeling lieten ± 27.000 Nederlanders het leven.

Direkt na de oorlog in 1945 had het Nederlandsche Roode Kruis voorlopig de zorg op zich genomen om diegenen die niet rechtstreeks betrokken waren geweest in de oorlog, maar toch dringend hulp nodig hadden, op te nemen in opvangcentra, officieel genoemd "Instellingen van Armeenzorg". Hiervan kan de instelling "Rustenburg" te Batavia als grootste worden genoemd. De hulp die gegeven werd, bestond hoofdzakelijk uit het geven van onderdak en het verstrekken van rijst en kleding en gold voor de gehele bevolking.

Geleidelijk werd deze taak door het Ministerie van Sociale Zaken en door de Indonesische instanties overgenomen. Er werd een begin gemaakt met het stabiliseren van de instellingen en het selecteren van de groep gesteunden en bejaarden, wezen en daklozen. Door het Ministerie van Sociale Zaken werden talrijke vooroorlogse particuliere verenigingen in de gelegenheid gesteld hulp te bieden. Het aantal van deze tehuizen was in 1948 gestegen tot 73.

Na de Japanse capitulatie werd door de onafhankelijkheidsbeweging van President Soekarno de Republiek Indonesia uitgeroepen. De jonge staat formeerde onmiddellijk strijdgroepen die de onafhankelijkheid moesten beschermen. Wapens werden op de Japanners veroverd. Deze strijdgroepen bestonden echter niet alleen uit door het onafhankelijkheidsideaal gegrepen jongeren, maar ook uit lieden die in de Japanse periode een tegen de blanken gerichte militaire opleiding hadden gekregen, hetgeen rampzalige gevolgen had voor de in de Europese woonwijken verblijvende Nederlanders. Velen lieten in die periode het leven door terreur en sluipmoord. Deze "besiap"-periode die in de grote steden op Java tot een zware terreur leidde was één van de gewichtigste aanleidingen voor de massa-repatriëring van Nederlanders uit Indonesië.

De Nederlandse Regering besloot alle oudere personen, weduwen en wezen en al diegenen die voor repatriëring in aanmerking wensten te komen zo spoedig mogelijk naar Nederland over te brengen.

Als aparte sector van de Repatriëringdienst van het Militair Gezag werd de Repatriëringdienst-Indië, gevestigd in Nederland, belast met de uitvoering van de repatriëring van Nederlandse onderdanen uit Indonesië. Het werk van deze dienst bestond uit het overbrengen van repatriërenden van Indonesië naar Nederland. Dit geschiedde gedeeltelijk per schip en gedeeltelijk per vliegtuig. De Repatriëringdienst-Indië werd hierin bijgestaan door het Nederlandsche Roode Kruis. Aan boord werden de repatriërenden ingeschreven, van kleding voorzien en verzorgd door verpleegsters en kinderverzorgsters. De Dienst zag haar taak beëindigd op het ogenblik dat de passagiers in Nederland aankwamen.

PERIODE 1949 - 1952

De soevereiniteitsoverdracht op 27 december 1949 betekende het einde van de bestuurlijke taak van Nederland over Nederlands-Oost-Indië. Ingevolge de overgangsbepalingen voortvloeiende uit de soevereiniteitsoverdracht als organieke uitvoering van de Ronde Tafel Conferentie werden de bevoegdheden van het Commissariaat voor Indië, dat in feite optrad als Vertegenwoordiger van de Regering van Nederlands-Oost-Indië en ressorteerde onder het Ministerie van Koloniën overgedragen aan de Indonesische Republiek.

De behartiging van alle Nederlandse belangen in Indonesië werd opgedragen aan het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Met ingang van de datum van overdracht werd een Hoge Commissaris benoemd met de rang en diplomatieke status van Ambassadeur. Deze had als standplaats Djakarta.

In de grote steden Soerabaja, Bandoeng, Semarang, Bandjarmasin, Palembang, [...] en Surabaja werden de belangen van de Nederlandse onderdanen behartigd door plaatselijke commissariaten die onder het Hoge Commissariaat ressorteerden.

In bovenvermelde plaatsen functioneerden tevens lokale adviesraden die elk waren samengesteld uit personen afkomstig van de verschillende godsdienstige en levensbeschouwelijke richtingen en particuliere kringen. De taak van deze plaatselijke adviesraden was, het Hoge Commissariaat te adviseren over vraagstukken op het terrein van de sociale verzorging van Nederlanders in Indonesië.

Op 21 augustus 1951 werden deze adviesraden door het Hoofd van de Consulaire Afdeling van het Hoge Commissariaat mr. J.W. van Hoogstraten geïnstalleerd. Er werd geen taakomschrijving vastgesteld en voor de samenstelling werden geen officiële richtlijnen gegeven.

De sociale zorg aan minvermogende Nederlanders werd gaandeweg van de Indonesische instanties overgenomen, met dien verstande dat alle nieuwe zorggevallen naar de Sociale Afdeling van het Hoge Commissariaat werden verwezen.

Aanvankelijk betroffen het steunbehoevenden die tengevolge van het voortdurend stijgen van de kosten van levensonderhoud en het wegvallen van arbeidsmogelijkheden in moeilijkheden waren komen te verkeren. Zij kwamen ten dele voor opzending naar Nederland in aanmerking en kregen aanvullende steun op voorschotbasis in afwachting van het vinden van eigen inkomsten of voor het eventueel repatriëren naar Nederland.

PERIODE 1952 - 1954

Bij Koninklijk Besluit van 1 september 1952, (Staatsblad 460) werd het Ministerie van Maatschappelijk Werk ingesteld. Aan het nieuwe ministerie werden taken toegewezen, welke tevoren waren behartigd door de Ministeries van Binnenlandse Zaken, van Sociale Zaken en Volksgezondheid en van Unie zaken en Overzeese Rijksdelen. De taken welke van het Ministerie van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen werden overgenomen waren:

De hulpverlening aan personen die uit Indonesië waren gekomen, alsmede aan hen die in Indonesië verbleven en het behandelen van zaken betreffende de overkomst van in Indonesië woonachtige Nederlanders, met behulp van door het Rijk te verstrekken voorschotten.

Voor het verdere verloop van de geschiedenis van de sociale zorg van minvermogende Nederlanders en hun repatriëring naar Nederland, zie de het begin van de inleiding van deze toegang.

LIJST VAN GEBRUIKTE AFKORTINGEN

A.O.O.R.	Algemene Oorlogsongevallen Regeling
B.E.N.I.	Stichting voor Behartiging Belangen Nederlanders in Indonesië
B.L.O.	Buitengewoon Lager Onderwijs
B.M.Z.	Afdeling Bijzonder Maatschappelijke Zorg
C.A.B.	Centraal College van Advies en Bijstand
C.C.K.P.	Centraal Comité van Kerkelijk en Particulier Initiatief
C.I.O. Cie.	Contact in Overheidszaken
C.K.O.	Centrale van Kapiteins en Officieren ter Koopvaardij
D.M.Z.	Dienst Maatschappelijke Zorg

G.W.	Garantiewet
Hansen-patiënten	Besmettelijke ziekte, lepra
H.C.	Hoge Commissariaat, Hoge Commissaris der Nederlanden
H.O.M.I.	Stichting tot Hulp aan Onze Mensen in Indonesië
I.E.V.	Stichting Indo-Eenheids Verbond
I.E.V.O.	Vrouwenvereniging van het I.E.V.
K.B.S.I.	Kongres Buruh Seluruh Indonesia
K.N.A.F.	Katholieke Nederlandse Arbeiders Federatie
K.N.I.L.	Koninklijk Nederlands-Indisch Leger
Koch-patiënten	Besmettelijke ziekte, t.b.c.
L.d.H.	Leger des Heils
Masjumi	Anti-communistische partij in Indonesië
MaWe	Ministerie van Maatschappelijk Werk
M.W.N.I.	Maatschappelijk Werk voor Nederlanders in Indonesië
N.C.W.I.	Nederlandse Christelijke Werknemersorganisatie in Indonesië
N.I.L.	Nederland-Indië-Liga
N.R.S.A.	Nederlandse Raad voor Sociale Aangelegenheden
N.U.	Anti-communistische partij in Indonesië
O.V.	Ouderdomsvoorziening
P.K.I.	Partij in Indonesië
P.M.I.	Partij in Indonesië
Rvb.	Rijksvoorschotbasis (R.V.-basis)
R.v.S.A.	Raad voor Sociale Aangelegenheden
R.V.V.	Tehuis Roemer Visscher Vereniging
S.I.H.A.N.I.	Stichting Individueel Hulpbetoon Nederlanders in Indonesië
S.I.W.O.	Samenwerkende Indische Werknemers Organisatie (de oude suikerbond)
S.M.V.	Stichting Medische Voorzieningen
T.A.C.	Technische Avond Cursus
V.B.	Vergunning Bewoning
V.O.V.	Vereniging Vreemdelingen Werknemers Sumatra (werknemersorganisatie)
W.N. (W.N.'s)	Warga Negara's